

## สารบัญ

|                                              | หน้า      |
|----------------------------------------------|-----------|
| กิตติกรรมประกาศ                              | ก         |
| บทคัดย่อภาษาไทย                              | ข         |
| บทคัดย่อภาษาอังกฤษ                           | ง         |
| สารบัญ                                       | ฉ         |
| สารบัญตาราง                                  | ฅ         |
| สารบัญภาพ                                    | จ         |
| <b>บทที่ 1    บทนำ</b>                       | <b>1</b>  |
| ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา               | 1         |
| คำถามการวิจัย                                | 4         |
| วัตถุประสงค์การวิจัย                         | 4         |
| ขอบเขตการวิจัย                               | 5         |
| ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ                    | 6         |
| นิยามศัพท์                                   | 6         |
| <b>บทที่ 2    ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง</b> | <b>10</b> |
| ตอนที่ 1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการวิจัย        | 10        |
| ทฤษฎีระบบ                                    | 10        |
| ทฤษฎีสถิติภาพการพัฒนาและการแพร่กระจาย        | 11        |
| ทฤษฎีการจัดการ                               | 13        |
| ตอนที่ 2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องในการวิจัย       | 13        |
| แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพชุมชน                  | 16        |
| แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว                 | 18        |
| แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน         | 23        |
| และการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน               |           |
| แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ             | 32        |
| แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ                       | 35        |

## สารบัญ (ต่อ)

|                                                           | หน้า      |
|-----------------------------------------------------------|-----------|
| แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว | 37        |
| แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ                                | 41        |
| แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้                                  | 42        |
| ตอนที่ 3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง                          | 44        |
| ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ    | 44        |
| ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเกาะเกร็ด                       | 46        |
| กรอบแนวคิดการวิจัย                                        | 47        |
| <b>บทที่ 3   ระเบียบวิธีการวิจัย</b>                      | <b>49</b> |
| สถานที่ดำเนินงานวิจัย                                     | 49        |
| ข้อมูลและแหล่งข้อมูล                                      | 49        |
| ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง                                   | 50        |
| เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย                                | 52        |
| การทดสอบเครื่องมือ                                        | 61        |
| การเก็บรวบรวมข้อมูล                                       | 61        |
| การวิเคราะห์ข้อมูล                                        | 62        |
| ระยะเวลาการดำเนินงานวิจัย                                 | 63        |
| <b>บทที่ 4   ผลการวิจัย</b>                               | <b>64</b> |
| ผลการศึกษาสำหรับวัตถุประสงค์ที่ 1                         | 64        |
| ระดับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนเกาะเกร็ด              |           |
| ที่รองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน                            |           |
| ตอนที่ 1   บริบทชุมชนเกาะเกร็ด                            | 64        |
| ตอนที่ 2   บริบทเชิงการท่องเที่ยวของเกาะเกร็ด             | 73        |
| 1. ประเภทของการท่องเที่ยวบนเกาะเกร็ด                      | 73        |
| 2. สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว                     | 74        |
| 3. รูปแบบการเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว              | 74        |

## สารบัญ (ต่อ)

|                                                                                         | หน้า       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 4. แหล่งท่องเที่ยว วัฒนธรรม ประเพณี และงานศิลปกรรมที่น่าสนใจ                            | 74         |
| 5. สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง                                                           | 82         |
| 6. งานประเพณีที่น่าสนใจ                                                                 | 88         |
| 7. วัฒนธรรมที่น่าสนใจ                                                                   | 93         |
| 8. งานศิลปกรรมที่น่าสนใจ                                                                | 94         |
| 9. อาหารมอญ                                                                             | 95         |
| 10. การแต่งกาย                                                                          | 95         |
| 11. ศักยภาพ เอกลักษณ์ และจุดเด่นของทรัพยากรการท่องเที่ยว                                | 95         |
| 12. สถานการณ์การท่องเที่ยวในเกาะเกร็ด                                                   | 101        |
| 13. ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนา<br>และจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะเกร็ด    | 122        |
| ตอนที่ 3 ระดับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนเกาะเกร็ด<br>ที่รองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน | 125        |
| <b>ผลการศึกษาสำหรับวัตถุประสงค์ที่ 2</b>                                                | <b>134</b> |
| <b>ระดับศักยภาพของชุมชนเกาะเกร็ด</b>                                                    |            |
| <b>ในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะเกร็ด</b>                                        |            |
| ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม                                                 | 134        |
| ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพและความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะเกร็ด                           | 140        |
| ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว<br>และการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะเกร็ด     | 145        |
| ตอนที่ 4 ทักษะต่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะเกร็ด                                   | 148        |
| ตอนที่ 5 ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเกาะเกร็ด                       | 153        |
| ตอนที่ 6 ศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะเกร็ด                                  | 156        |
| ตอนที่ 7 ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการบริหารจัดการ<br>การท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะเกร็ด    | 160        |

## สารบัญ (ต่อ)

|                                                                       | หน้า       |
|-----------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>ผลการศึกษาสำหรับวัตถุประสงค์ที่ 3</b>                              | <b>161</b> |
| <b>ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว</b>                               |            |
| <b>ต่อกิจกรรมและการบริการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะเกร็ด</b>           |            |
| ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว                                 | 161        |
| ตอนที่ 2 รูปแบบการเดินทางและพฤติกรรมการท่องเที่ยว                     | 164        |
| ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการท่องเที่ยว                                     | 170        |
| ตอนที่ 4 ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะเกร็ด      | 173        |
| ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาและปรับปรุง                  | 178        |
| การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะเกร็ด                                  |            |
| <b>ผลการศึกษาสำหรับวัตถุประสงค์ที่ 4</b>                              | <b>180</b> |
| <b>การรับรู้ผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะเกร็ด</b> |            |
| ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม                               | 180        |
| ตอนที่ 2 การรับรู้ผลกระทบที่เกิดขึ้น                                  | 186        |
| จากการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะเกร็ด                               |            |
| ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม                                          | 192        |
| <b>บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ</b>                         | <b>194</b> |
| สรุปผลการวิจัย                                                        | 194        |
| อภิปรายผล                                                             | 209        |
| ข้อเสนอแนะ                                                            | 216        |
| 1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย                                                | 216        |
| 2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ                                            | 217        |
| 3 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้                                    | 218        |
| <b>บรรณานุกรม</b>                                                     | <b>219</b> |

## สารบัญ (ต่อ)

|           | หน้า |
|-----------|------|
| ภาคผนวก   | 216  |
| ภาคผนวก ก | 217  |
| ภาคผนวก ข | 220  |
| ภาคผนวก ค | 230  |
| ภาคผนวก ง | 242  |
| ภาคผนวก จ | 250  |
| ภาคผนวก ฉ | 257  |
| ภาคผนวก ช | 261  |

## สารบัญตาราง

| ตารางที่ |                                                                                                                                                                    | หน้า |
|----------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 1        | ดัชนีชี้วัดในการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ                                                                                                       | 53   |
| 2        | ระดับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ                                                                                                                         | 54   |
| 3        | เขตการปกครองตำบลเกาะเกร็ด จำแนกเป็นเนื้อที่ หลังคาเรือน<br>และจำนวนประชากร                                                                                         | 69   |
| 4        | ผลการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกาะเกร็ด                                                                                                         | 133  |
| 5        | 5 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามข้อมูลทั่วไป                                                                                                               | 136  |
| 6        | จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร<br>เกี่ยวกับการท่องเที่ยว                                                                             | 141  |
| 7        | จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามความพึงพอใจ<br>และความต้องการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเกาะเกร็ด                                                               | 142  |
| 8        | จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามระดับความสำคัญ<br>ของสถานที่ท่องเที่ยวที่ต้องการส่งเสริมและพัฒนา<br>เพื่อรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะเกร็ด                | 143  |
| 9        | จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามระดับความสำคัญ<br>ของกิจกรรมและการบริการการท่องเที่ยวที่ต้องการส่งเสริมและพัฒนา<br>เพื่อรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะเกร็ด | 144  |
| 10       | จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจ<br>การท่องเที่ยวโดยชุมชน                                                                              | 145  |
| 11       | จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามระดับความรู้<br>เกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน                                                                               | 146  |
| 12       | จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามทัศนคติ<br>ต่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะเกร็ด                                                                           | 150  |
| 13       | จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามระดับการมีส่วนร่วม<br>ของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเกาะเกร็ด                                                                 | 154  |
| 14       | จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามระดับศักยภาพของชุมชน<br>ในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะเกร็ด                                                               | 157  |

สารบัญตาราง (ต่อ)

| ตารางที่ |                                                                                                                                        | หน้า |
|----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 15       | จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยว จำแนกตามข้อมูลทั่วไป                                                                                    | 162  |
| 16       | จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยว จำแนกตามรูปแบบการเดินทาง และพฤติกรรมการท่องเที่ยว                                                       | 166  |
| 17       | จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยว จำแนกตามประสบการณ์การท่องเที่ยว                                                                         | 171  |
| 18       | ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะเกร็ด (n = 400)      | 175  |
| 19       | จำนวนและร้อยละของประชาชนท้องถิ่น จำแนกตามข้อมูลทั่วไป                                                                                  | 182  |
| 20       | จำนวน ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และระดับการรับรู้ของประชาชนท้องถิ่น จำแนกตามผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะเกร็ด (n = 359) | 188  |

## สารบัญภาพ

| ภาพที่                                                                                                                                                           | หน้า |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย                                                                                                                                           | 48   |
| 2 ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี                                                                                                                     | 66   |
| 3 พระเจดีย์มูเตา (เจดีย์เอียง) และ พระนนทมนินท์ ณ วัดปรมย์ยิกาวาส                                                                                                | 75   |
| 4 วัดไผ่ล้อม ณ หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะเกร็ด                                                                                                                           | 77   |
| 5 วัดเสาชงทอง ณ หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะเกร็ด                                                                                                                          | 78   |
| 6 วัดฉิมพลี ณ หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะเกร็ด                                                                                                                            | 79   |
| 7 วัดป่าเลไลย์ ณ หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะเกร็ด                                                                                                                         | 80   |
| 8 วัดศาลากุล ณ หมู่ที่ 3 ตำบลเกาะเกร็ด                                                                                                                           | 81   |
| 9 คลองลัดเกร็ด ซึ่งถูกขุดและทำให้กระแสน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยา<br>เปลี่ยนทิศทาง ภายหลังคลองลัดเกร็ดกว้างขึ้น และทำให้พื้นที่<br>มีลักษณะเป็นเกาะเกร็ดมาจนถึงปัจจุบัน | 96   |
| 10 เครื่องปั้นดินเผาลายวิจิตรรู้นปัจจุบันของเกาะเกร็ด                                                                                                            | 98   |
| 11 ทอดมันหน่อกะลา และต้นหน่อกะลา ซึ่งเป็นพืชประเภทชิงช้า                                                                                                         | 99   |
| 12 ชาวไทยเชื้อสายมอญ ในงานบุญวัดเสาชงทอง ณ หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะเกร็ด                                                                                               | 101  |
| 13 เส้นทางเดินเท้าระหว่างหมู่ที่ 6 และ 7<br>ที่เต็มไปด้วยนักท่องเที่ยวในวันหยุดสุดสัปดาห์                                                                        | 105  |
| 14 เจดีย์มูเตา ณ วัดปรมย์ยิกาวาสวรวิหาร<br>ซึ่งเป็นเจดีย์ทรงรามัญและสัญลักษณ์ของเกาะเกร็ด                                                                        | 107  |
| 15 เตาเผาเครื่องปั้นดินเผาของเกาะเกร็ดที่เลิกกิจการไปแล้ว<br>พบได้ในหมู่ที่ 1, 5, 6 และ 7                                                                        | 109  |
| 16 ร้านค้าและทางเดินบริเวณหมู่ที่ 7                                                                                                                              | 110  |
| 17 ทางสัญจรในช่วงที่เป็นสะพานคอนกรีตยกสูง<br>ในหมู่ที่ 2, 3, 4 บางส่วนของหมู่ที่ 5                                                                               | 112  |
| 18 ขยะที่สะสมในที่รองรับขยะหมู่ที่ 7 ในช่วงวันหยุดที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก                                                                                     | 113  |
| 19 เรือนำเที่ยวเกาะเกร็ดที่ช่วยสนับสนุนให้นักท่องเที่ยวจำนวนมาก<br>เดินทางมายังเกาะเกร็ด                                                                         | 118  |

สารบัญภาพ (ต่อ)

| ภาพที่ |                                                                                                                    | หน้า |
|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 20     | แคนตาลูปเป็นพืชเศรษฐกิจระยะต้น<br>เกษตรกรชาวเกาะเกร็ดนำเข้ามาปลูกแทนพืชสวนเดิม                                     | 120  |
| 21     | บรรยากาศของบ้านพักโฮมสเตย์<br>ที่โอบล้อมด้วยสีเขียวของแมกไม้ในเกาะเกร็ด                                            | 121  |
| 22     | บรรยากาศในเส้นทางเดินบริเวณหมู่ที่ 7<br>ในวันที่อากาศร้อนจะรู้สึกอบอ้าวและเหนียวเร็ว                               | 123  |
| 23     | ตัวอย่างภาพกิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในพื้นที่ศึกษา                                                        | 258  |
| 24     | ตัวอย่างภาพกิจกรรมการสัมภาษณ์เชิงลึกกับชุมชนท้องถิ่น                                                               | 259  |
| 25     | ตัวอย่างภาพการศึกษาวิจัยเรื่อง “ศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยว<br>โดยชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” | 260  |